

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/78/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7522201507
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7522201507.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Martina Kolesára, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, Košice, dieťa rodičov: matky C. B., nar. X.X.XXXX, bytom D. XX, E., zastúpenej advokátkou JUDr. Miriam Jachymovou, Advokátska kancelária so sídlom Pražská 2, Košice a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. A. XX, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 11.4.2022 č.k. 18P/30/2022-26 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Súd prvej inštancie uznesením uvedeným v záhlaví zamietol návrh otca na nariadenie neodkladné opatrenia v časti uloženia zákazu matke vycestovať s maloletým mimo územia Slovenskej republiky bez predchádzajúceho písomného súhlasu otca (I. výrok) a nariadil neodkladné opatrenie v znení: „Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým A. B., nar. X.XX.XXXX od prvej soboty v mesiaci od 10,00 hod. do nasledujúceho pondelka do 10,00 hod. s tým, že matka je povinná v určenom čase v mieste bydliska otca maloletého riadne pripraveného odovzdať otcovi a ten je povinný v určenom čase na tom istom mieste maloletého vrátiť matke“ (II. výrok).

Proti uvedenému uzneseniu podala matka odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež vec nesprávne právne posúdil. Matka poukázala aj na konanie o rozvod manželstva sp.zn: 9P/34/2022, ktoré začalo na jej návrh podaný dňa 9.2.2022 a tiež konanie o nariadenie neodkladného opatrenia o udelenie súhlasu namiesto otca s vystaňovaním maloletého (sp.zn: 19P/9/2022). V týchto spisoch sú podľa matky uvedené skutkové okolnosti, vrátane množstva dôkazného materiálu, ktoré vyvracajú nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia otca v tomto konaní. Matka uviedla, že otec urobil minimálne kroky k stretnutiam s maloletým. Ona týmto stretnutiam nebráni. Dieťa je však citovo úplne naviazané na ňu, všade ju vyhľadáva, preto rozhodnutie súdu upravujúce styk na 2 dni v prostredí otca považuje za vysoko rizikové. Namietala, že otec vystavuje dieťa vplyvu návykových látok a v čase, keď je otec pod vplyvom týchto látok, maloletého ponecháva v starostlivosti neplnoletej osoby - jeho sestry. Otec doposiaľ nebol žiadnym spôsobom nápomocný k vytvoreniu harmonického rodinného prostredia. Nebol ochotný postrážiť maloletého ani v čase, keď ona potrebovala ísť k lekárovi. Otec nedbá o bezpečnosť maloletého (nepripútava ho v aute, šoférije pod vplyvom návykových látok). Maloletý má v prítomnosti otca stres, začína byť rozrušený a plakať. Zdôraznila, že bydlisko zmenila práve kvôli tomu, že otec sa nevedel o nich postarať, uprednostnil slobodomládenecký spôsob života pred životom zodpovedného rodiča. Navyiac na základe dôkazov spočívajúcich v komunikácii rodičov má za to, že v budúcnosti treba otcovi skôr nariadiť odborné poradenstvo ako vystaviť maloletého rizikovému prostrediu v rodine otca a predtým ho vyslať na 800

km dlhú cestu do prostredia, ktoré je pre 2-ročné dieťa nebezpečné a nevyhovujúce. Vyvrátila tvrdenie otca, že nemá vedomosť o jej čísle účtu, nakoľko jej boli poukázané 4 platby výživného z dvoch účtov. Poukázala na to, že otec sa tak sám prezentuje na sociálnych sieťach a pod vplyvom drog aj havaroval s maloletým v aute, pričom maloletého vozí bez autosedačky, preto nevidí dôvod, prečo by mal maloletý merať tak dlhú cestu za otcom, ktorý neprejavuje taký záujem, aký by rodič prejavovať mal, nevytvára pre neho vhodné rodinné prostredie, ohrozuje ho na zdraví a živote. Pričom v prostredí otca zostali matka aj maloletý bez bezpečného domova, finančného zázemia a ich existencia by tak bola ohrozená. Matka je prístupná stretnutiam otca s maloletým, ale v prostredí, ktoré je dieťaťu dôverne známe, t.j. v mieste jeho prechodného bydliska v Českej republike. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia zdravého psychického i fyzického vývoja maloletého, preto matka navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na prejednanie a nové rozhodnutie, resp. alternatívne navrhla zaviazat' otca stretávať sa s maloletým každú prvú sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 16.00 hod. v jej prítomnosti, v mieste ich prechodného bydliska v Českej republike.

K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že starostlivosť o maloletého je toho času riadne zabezpečovaná zo strany jeho matky, čo kolíznemu opatrovníkovi vyplýva z doručených písomností, ako aj z výpovede otca. Kolízny opatrovník navrhol o danej veci rozhodovať v riadnom konaní, vo veci samej.

Odvolaním matky bol napadnutý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadenie neodkladné opatrenie upravujúce styk otca s maloletým. Výrok rozhodnutia o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia zákazu matke vycestovať s maloletým mimo územia Slovenskej republiky bez predchádzajúceho písomného súhlasu otca odvolaním napadnutý nebol.

Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v tomto preskúmanom prípade poukazuje na to, že inštitút neodkladného opatrenia má slúžiť na ochranu práv maloletých detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené a to až do doby, keď o veciach maloletých nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Zmyslom a účelom neodkladného opatrenia je rýchla (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritórnym rozhodnutím vo veci, pričom nepredstavuje samo o sebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná a ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľmi, prípadne inými účastníkmi konania. Posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia súdu do pomerov účastníkov, je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa. Účelom neodkladného opatrenia vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov ešte pred ich porušením, či ohrozením. Je nevyhnutné zdôrazniť, že pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je potrebné skúmať všetky dôsledky, ktoré by

mohli nastať pre maloleté dieťa, nakoľko v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem týchto detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe.

Odvolačný súd tiež považuje za potrebné zdôrazniť aj to, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť takú interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťaťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe len ťažko napravitel'ná. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, kedy záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide však o výnimočné riešenie, ktoré prenikavo zasahuje do výkonu práv a povinností rodiča, ako aj práv dieťaťa, preto je vždy potrebné spoľahlivo zistiť, či realizácia styku s dieťaťom skutočne ohrozuje jeho záujem, alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerne pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi.

Odvolačný súd preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade bola splnená zákonná podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia v časti návrhu otca na úpravu styku s maloletým. Naliehavosť tejto úpravy pomerov je daná záujmom maloletého dieťaťa na udržiavaní a prehľbovaní citovej väzby k otcovi. Otec dostatočným spôsobom osvedčil bezodkladnú potrebu upraviť styk s maloletým, ktorý doposiaľ súdnym rozhodnutím upravený nebol. Je tiež zrejme, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od februára 2021, pričom maloletý je v starostlivosti matky a stretnutia otca s maloletým sa nerealizujú od januára 2022, kedy matka aj s maloletým odcestovala do Českej republiky, čím bola otcovi zamedzená možnosť stretávania sa s maloletým. Odvolačný súd sa stotožnil s rozsahom a frekvenciou úpravy styku, ktorý zodpovedá účelu neodkladného opatrenia, ktorým je dočasná úprava pomerov v nevyhnutnom rozsahu a súčasne zohľadňuje aj vek maloletého, ako aj skutočnosť, že matka sa s maloletým aktuálne zdržiava mimo územia Slovenskej republiky, a tak na realizáciu stretnutí maloletého s otcom bude nutné s maloletým pricestovať na Slovensko. Podľa matky by styk mal prebiehať na mieste, ktoré maloletý pozná, t.j. na mieste jeho prechodného bydliska v Českej republike, avšak odvolačný súd považuje za nutné matku upozorniť, že k premiestneniu dieťaťa došlo bez súhlasu otca, ktorý disponuje rovnakými rodičovskými právami ako matka. Otec s presťahovaním maloletého nesúhlasil a matka napriek tomu s maloletým odišla, vedomá si skutočnosti, že aj otec sa má právo podieľať na výchove dieťaťa a teda aj právo na styk s maloletým, preto súd nevidel dôvod, prečo by mal zmeniť miesto odovzdávania maloletého otcovi tak, aby k odovzdávaniu nedochádzala v mieste bydliska otca, ale v mieste jej prechodného bydliska v Českej republike. Z obsahu spisu nie sú zrejme žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obmedzovanie styku otca s maloletým v súlade s odvolacími námietkami matky. Je úplne prirodzené, že maloletý je vzhľadom na svoj vek naviazaný na matku, keďže s ňou trávi všetok čas. Avšak ako aj sama matka uviedla, v čase keď bývala v Košiciach, maloletý zvykol tráviť víkendy s otcom a rodičmi otca. Preto podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v napadnutom uznesení adekvátne a citlivo prihliadal na citovú naviazanosť maloletého na matku, ako aj potrebu rozvíjania citových väzieb s otcom.

K odvolacím námietkam matky odvolačný súd uvádza, že obsahom odvolania sú predovšetkým obavy matky z toho, že otec zabezpečuje starostlivosť o maloletého nezodpovedne, nakoľko má údajne užívať drogy, pod vplyvom ktorých mal mať dopravnú nehodu, svedkom ktorej bol aj maloletý. Tieto tvrdenia

matky však neboli ničím osvedčené. Matkou predložená SMS komunikácia, údajne medzi ňou a otcom dieťaťa (komunikácia predložená v rámci konania vedeného pred Okresným súdom Košice - okolie pod sp.zn.: 19P/9/2022) nie je dostatočným preukázaním matkinho tvrdenia, ktoré by mohlo smerovať k pochybnostiam o otcových schopnostiach zabezpečovať starostlivosť o maloletého počas rozhodnutím súdu upraveného styku otca s maloletým. Otec tvrdenia o užívaní návykových látok a drog poprel, zdôrazňujúc, že je riadne pracujúcim v donáškovej službe.

Matka v odvolaní tiež namietala, že skutkové okolnosti, vrátane množstva dôkazného materiálu, ktorý má vyvracať nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia otca uvedené v jeho návrhu, sú obsahom rozhodnutí v konaniach vedených na súde prvej inštancie vo veci rozvodu manželstva a úpravy rodičovských práv a povinnosti k maloletému (sp.zn.: 9P/34/2022) a tiež vo veci udelenia súhlasu za otca s vysťahovaním maloletého do zahraničia (sp.zn.: 19P/9/2022). Odvolací súd však z rozhodnutí v uvedených konaniach nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by boli dôvodom na vylúčenie možnosti otca stretávať sa s maloletým, teda, že by maloletému hrozila nejaká bezprostredná hrozba z týchto stretnutí a stretnutia by neboli v záujme maloletého. Zo spisu vyplýva, že maloletý A. pochádza z manželstva účastníkov konania, ktoré uzavreli v októbri 2018. Rodina žila v spoločnej domácnosti v dome rodičov otca, odkiaľ matka spolu s maloletým opakovane pre nezhody medzi ňou a otcom odchádzala za svojou matkou do Českej republiky, s prechodným zotrvaním u jej sestry v E.. Aktuálne sa matka opäť nachádza v Českej republike, kam odišla spolu s maloletým za svojimi rodičmi, čo odôvodnila potrebou poskytnutia pomoci z ich strany, tak finančnej ako aj so starostlivosťou o maloletého. Potom, čo matka spolu s maloletým odišla zo spoločnej domácnosti s otcom, nebolo totiž v jej finančných možnostiach zabezpečovať všetky potreby maloletého, predovšetkým zabezpečiť vhodné bývanie. Otec videl maloletého naposledy dňa 31.12.2021. S presťahovaním maloletého do Českej republiky otec nesúhlasil, preto matka podala návrh na začatie konania o udelenie súhlasu za otca s vysťahovaním maloletého do cudziny a zároveň podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala udeliť súhlas za otca s vysťahovaním maloletého do zahraničia, ktorý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 11.2.2022 č.k. 19P/9/2022-12 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2022 č.k. 8CoP/62/2022-69 zamietnutý. Konanie vo veci samej v tejto veci nebolo právoplatne skončené, v domácnosti otca boli prešetrované jeho pomery, o výsledku ktorých šetrení kolízny opatrovník podal správu. Obsah správy nepotvrdil matkino tvrdenie o nevyhovujúcich bytových podmienkach otca.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutočný stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého uznesenia presvedčivé a odvolací súd sa s jeho závermi stotožňuje. Vzhľadom na to, že bola osvedčená naliehavosť okamžitej (neodkladnej) ingerencie súdu do pomerov účastníkov v oblasti úpravy styku otca s maloletým, odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a len na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody.

O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko žiaden z účastníkov návrh na ich priznanie nepodal (§ 57 CMP).

Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).